

## VEB-KVEST TEXNOLOGIYASINING TA'RIFI VA MOHIYATI

<https://doi.org/10.5281/zenodo.15636917>

**O'rinova Nilufar Muhammadova**

*Farg'ona Davlat Universiteti professori (PhD)*

**Abdumannonova Mohlaroyim Shavkatjon qizi**

*Farg'ona Davlat Universiteti 1- kurs magistranti*

**Abdumannonov Temurbek Davlatjon o'g'li**

*Farg'ona jamoat salomatligi tibbiyot instituti*

*Registrator ofisi xizmat kòrsatish bòlimi boshligi*

**Annotatsiya:** *Ushbu tezisda zamonaviy ta'lim texnologiyalaridan biri bo'lgan veb-kvest texnologiyasining pedagogik-psixologik asoslari, ta'limiy imkoniyatlari, shuningdek, uning o'quvchilarda axborot bilan ishlash, tanqidiy fikrlash va ijodkorlik kompetensiyalarini rivojlantirishdagi roli tahlil etilgan.*

**Kalit so'zlar:** *veb-kvest, raqamli pedagogika, muammoli ta'lim, tanqidiy fikrlash, interaktiv metodlar, media savodxonlik.*

### KIRISH

XXI asrda raqamli texnologiyalarning ta'limga jadal kirib kelishi o'qitish metodlarini tubdan o'zgartirmoqda. An'anaviy metodlardan farqli o'laroq, axborot-kommunikatsiya texnologiyalariga asoslangan o'quv faoliyatlari o'quvchining faolligini oshirish, bilimni chuqur anglash va hayotiy muammolarni yechishga qaratilgan kompetensiyalarni shakllantirish imkonini bermoqda. Ana shunday texnologiyalardan biri — veb-kvest texnologiyasi hisoblanadi.

### ASOSIY QISM:

Veb-kvest texnologiyasining ta'rifi:

Veb-kvest (ing. WebQuest) — bu muayyan mavzuga oid muammoli topshiriqlarni internetdagi ishonchli manbalar asosida mustaqil yoki guruh bo'lib hal qilishga qaratilgan, strukturaviy jihatdan aniq bosqichlarga ega bo'lgan o'quv texnologiyasidir. Uni ilk bor 1995-yilda San-Diyegodagi universitet professori Bernie Dodge va Tom March tomonidan ishlab chiqilgan. Mazkur texnologiya konstruktivizm va sotsiokonstruktivizm pedagogik yondashuvlariga asoslanadi.

### METODIK STRUKTURA:

Veb-kvest topshiriqlari, odatda, quyidagi bosqichlardan iborat bo'ladi:

Kirish (Introduction) — mavzu va vazifaning dolzarbligi yoritiladi.

Topshiriq (Task) — o'quvchi bajarishi lozim bo'lgan asosiy muammo va maqsad belgilanadi.

Jarayon (Process) — ishni bosqichma-bosqich bajarish tartibi ko'rsatiladi.

Manbalar (Resources) — internet manbalari ro'yxati taqdim etiladi.

Baholash (Evaluation) — baholash mezonlari va natijalarni aniqlash usullari.

Xulosa (Conclusion) — yakuniy natijalar, umumlashtirish, o'z fikrini bildirish.

Veb-kvestning mohiyati va afzalliklari:

Veb-kvest texnologiyasi o'quvchilarni mustaqil bilim olishga, tanqidiy va tahliliy fikrlashga, muammoli vazifalarni echishga, axborotlarni izlab topish va baholashga o'rgatadi. Bu esa:

o'quvchining media va axborot savodxonligini oshiradi;

ko'p bosqichli kognitiv faoliyatni talab qiladi;

jamoaviy hamkorlik, fikr almashish va qaror qabul qilish ko'nikmalarini rivojlantiradi; fanga bo'lgan qiziqish va motivatsiyani oshiradi.

Psixologik-pedagogik asoslar:

Veb-kvest texnologiyasi zamonaviy ta'lim psixologiyasining bir qator asosiy tamoyillariga tayangan holda ishlaydi, jumladan:

D. Jon Deweyning tajriba asosida o'rganish nazariyasi;

J. Piagetning kognitiv rivojlanish bosqichlari;

L. S. Vygotskiyning "yaqin rivojlanish zonasi" konsepsiyasi;

H. Gardnerning ko'p intellekt nazariyasi.

Shuningdek, zamonaviy metodistlar veb-kvestlarni blooms taksonomiyasi asosida ham tasniflaydi: bilim olish (knowledge), tushunish (comprehension), qo'llash (application), tahlil (analysis), sintez (synthesis), baholash (evaluation) bosqichlarini amalga oshiradi.

Ilmiy-tadqiqotlar bilan bog'liqlik:

Turli mamlakatlar (AQSh, Janubiy Koreya, Finlyandiya, Singapur) tajribasi shuni ko'rsatadiki, veb-kvest texnologiyasi STEM (fan, texnologiya, muhandislik, matematika) fanlarini integratsiyalashtirishda, shuningdek, gumanitar fanlarda tanqidiy tahlil, izlanish va muammoli fikrlashni shakllantirishda samarali natija bermoqda.

### **XULOSA:**

Veb-kvest texnologiyasi zamonaviy ta'lim muhitining ajralmas bir qismiga aylanmoqda. Bu texnologiya ta'lim oluvchilarni faqatgina tayyor bilimni o'zlashtirish emas, balki uni mustaqil izlab topish, tahlil qilish, qayta ishlash va amaliyotda qo'llashga o'rgatadi. Shu boisdan ham, pedagogik jarayonda veb-kvestlardan foydalanish nafaqat o'quv samaradorligini oshiradi, balki ta'lim sifatini tubdan yaxshilashga xizmat qiladi.

### **FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:**

1.Dodge, B. (1995). Some Thoughts About WebQuests. [http://webquest.org/sdsu/about\\_webquests.html](http://webquest.org/sdsu/about_webquests.html)

2.March, T. (2003). The Learning Power of WebQuests. Educational Leadership, 61(4), 42–47.

3.Jon Dewey. (1938). Experience and Education. New York: Macmillan Publishing.

4. Виготский Л.С. (1986). Психология развития человека. Москва: Педагогика.

5. Гарднер Г. (2006). Структура разума. Теория множественного интеллекта. Санкт-Петербург: Питер.

6. Рожков М.И., Тузов В.Б. (2008). Современные образовательные технологии. Москва: Академия.